12

D. D.

DISSERTATIONEM HISTORICAM PRIOREM,

De

Illuſtribus Brandeburgiæ Marchionibus,

In

Inclyto ad Albim Atheneo

Eruditorum Sententiis

exponunt

M. CHRISTIANUS Schultz/

Zanov. Pomer. P. L. C.

&

JOHAN-GEORG. à Below/

Eques Pomer.

ad diem 7. Julij, horis matutinis,

In Auditorio Collegii Veteris.

WITTEBERGÆ,

LITERIS MICHAELIS Wendt/

ANNO CIↃ IↃC LX.

D. D.

Proœmium.

NOn propoſuimus animo L. B. integram MARCHIONUM BRANDEBURGICORUM *Genealogiam diſputationum incudi ſupponere nec res omnes* ILLUSTRIBUS *his perſonis aptare, neq; inquirere in omnium* MARCHIONUM *originem; ſed tantum ex omni ævo quosdam referre, eosq;* ILLUSTRES, *unde quoq; Titulum diſſertationi præfiximus* DE ILLUSTRIBUS BRANDEBURGIÆ MARCHIONIBUS, *non de* MARCHIONIBUS *in genere: Siquidem illorum omnium, qui tempore* JOHANNIS II. WALDEMARI I. JOHANNIS III. & WALDEMARI II. *vixerunt, geſtas res ex hiſtoriarum monumentis colligere non licuit, quod alij ſorte ſua contenti vixerint, alij ſacris ut perſonæ privatæ ſe conſecrarint. Illuſtre apud Ciceronem eſt quod omnibus notum factum eſt: Hinc facta illuſtria & glorioſa, quæ omnibus innotuére, Et Viri illuſtres, qui vel pluribus vel omnibus terrarum locis inclaruere, de his impræſentiarum diſſertandum erit. Sit itaq; B. C. D.*

SECTIO I.

De ILLUSTRIBUS MARCHIONIBUS *antiquioribus*.

Disquiritur more diſputantium de vocabulo Marchiæ & Marchionis CAROLUS M. *autor Marchionatus in Germania.* HENRICUS *Anceps Brandeburgicorum & quatuor aliorum.* SIGFRIDUS I. *ab* HENRICO *inſtitutus.* GERO *ab* OTTONE M. *cui ſuccedunt* BRUNICO, HUGO, SIGHARDUS, DITERICUS *quo regnante* MESTIBOJUS *Vandalus Brandeburgum recuperat,* DITERICUS II. *Landsbergæ reſidens,* DEDO, THIMO, CONRADUS *ultimus ex hac ſtirpe.*

I. Marchiones Brandeburgicos ab HENRICO Aucupe ſolemniter conſtitutos *Vandalis Slavisq;* tractum illum inter *Salam* & *Albim* ſub poteſtate tenentibus oppoſitos fuiſſe conſtanter Hiſtoricis in opinionem venit. Nam *Henricus* Victor & triumphator de tot barbararum gentium exercitibus quinq; Præfectos certis in locis creavit, *Sleſvicenſem* oppoſitum *Danis*, *Brandeburgenſem Vandalis*, *Miſnenſem Boemis*, *Luſatum Polonis*, *Auſtrium Hunnis & Avaribus*. Hinc *Marchiones Comites Limitanei dicebantur*, qui tuendis finibus Romani Imperii erant præfecti.

II. Vocabulum Marchionis & Marchiæ mirè Dd. in origine inveſtiganda cruciavit: Alii à *Marcomiro* Francorum Duce deducunt; *Feudiſta à Mari*, quia Marchia ad mare poſita eſt. Alii à *Celtico*, ubi Marchia ſignificet eqvum, & *Marchare* eſt equitare, ut Marchio ſit quaſi equitum præfectus & Magiſter. *Georgius Sabinus in lib. de appell. March. Brandeb.* à Græco *ἱππαρχία* derivat & abjecta priori ſuperſtitem eſſe *Marchia* vocem putat. *Hermanno Vultejo lib. I. de Feudis cap. 4. num. 14.* *à finibus* denominatur, qui in Germanicâ noſtra ſignificant Marck eo, quod Marchiones finibus tuendis præfecti eſſent & Marchias provinciarum limites dici teſtatur *Mozzius de his qui feudum dare poſſunt num. 16.* Hoc *Carolus Sigonius lib. 4. de Regno Italiæ* in *Carolo M.* dilucide expreſſit his verbis: *Imperator regni limites atq; oppida comitibus adminiſtranda commiſit atq; eis omnem publicam atq; privatam jurudictionem mandavit. Limites Marchas vocarunt, unde præfecti limitum Marcharum Comites atq; Marchiones dicti*: In quibus duo continentur 1. Marchiones à CAROLO M. eſſe inſtitutos. 2. Marchiones eſſe Principes limitaneos. Conferatur de utroq; *Chronicon Carionis Peuceri lib. Georgii Fabricii Saxonia. Mathæi Dreſſeri Hiſtoria Univerſalis* Germanica loco de March. Brandeb.

III. Non ſolum autem Imperii curam agebant & ad fines excubabant in armis; Verum etiam de omnibus limitum Controverſiis judicarunt, ut in Sect. III. de OTHONE I. ALBERTI URSI filio, CONRADO & JOHANNE lineæ Urſinæ Marchionibus ſufficienter compertum habituri ſumus, ex contro-

verſiis

verſiis limitaneis motis cum Megalopolitanis & Noſtris Pomeraniæ Ducibus. Hinc diſtingvitur Marchio & Landgravius, quod hic ſit Judex generalis de omnibus regni controverſiis judicans: Ille Judex Particularis de Regni limitibus & terminis tantum. *Conradus Lagus in Compend. Juris Civilis & Saxonici. Keckermannus lib. 1. Syſtem. Polit. cap. 21. Feudiſtis hodie Marchio eſt, qui inveſtitus eſt de Marchia.* Quamvis enim ab initio Marchiones finium cuſtodes fuerint, poſterioribus tamen temporibus etiam in mediterraneis regionibus imperii de Marchia inveſtiti Marchiones dicuntur. *Petrus Heigius Illuſtr. Quæſt. q. 1. n. 55. Matthias Stephani lib. 2. de Jurisdict. part. 1. cap 6.*

IV. *Marchiones Brandeburgicos* ex celeberrima Ducum Saxoniæ WITEKINDÆA ſtirpe procreatos dicimus, ex quâ HENRICUS *Auceps Imperator* optimus & *feliciſſimi* ELECTORES SAXONIÆ hodierni originem trahunt. Fuit enim DITERICUS *Comes Mersburgenſis & Ringelheimenſis Witekindi Magni* Pronepos, & SIGFRIDUS DITERICI Filius *Witekindi* abnepos, quem HENRICUS *Auceps Imperator Marchionem Brandeburgenſem* conſtituit *Vandalis Slavisq;* oppoſitum. Albertus Cranzius in hunc modum recitat hiſtoriam: HENRICUS *Imperator* Tyrones ſuos quos *proximo anno exerceri juſſerat exploraturus eos contra Vandalos ducit ad Suevum, Oderam & Havelam fluvios; nec infeliciter res gerit, in tantas anguſtias eos redigit*, ut tandem in urbem Schoreliziam *quæ hodie* BRANDEBURGUM *eſt, ſe conferrent, ubi ſperabant, ſe Imperatori reſiſtere poſſe; Sed Imperator factis caſtris, ineunte hyeme, cum paluſtria illa loca glacie concreta tranſire poſſet, eos adeo affligit, ut ſe dederent, ut verò Vandalorum excurſiones, prohibere poſſet Marchionem urbi præficit* SIGFRIDUM *Comitem Ringelheimenſem Conjugis ſuæ fratrem, qui primus Marchio Brandeburgenſis eſt factus.* Vid. Calviſ. in Chronol. fol. 530.

V. SIGFRIDUS *Marchio* domitis, devictis & fermè oppreſſis populis Vandalorum Barbaris nil aliud egit, quam ut fines affinis felicitate & fortitudine partos traditos ſibiq; commiſſos in eo ſtatu, quo acceperat, conſervaret, cui rei præ reliquis intentus quoq; fuit & poſſedit eam ditionem donatam no-

 vendecim

vendecim annos ab anno à Chriſto Nato 927. usq; ad annum 946. in quo ut Hiſtoricorum quorundam relatio eſt vel ab *Henetis* cœſus eſt, vel naturali morte deceſſit: Vivis verò exceſſit circa primordia OTHONIS *M.* ſui ex Sorore MECHTILDE *Nepotis*, qui dum difficilia & periculorum plena initia gubernationis haberet; exorſus enim eſt à bellis domeſticis, quæ undiq; ſe tanta commoverant, ut tota *Europa* videretur in caput & perniciem OTHONIS conſpiraſſe, Marchionatum Brandeburgicum vix ſub ſua poteſtate retinere poſſe videbatur, conſtituit nihilominus GERONEM *Marchionatu Luſatiæ* à Patre HENRICO donatum eodem anno, quo SIGFRIDUS Marchiam Brandeburgicam acceperat.

VI. GERO Sigfridi maſculis hæredibus carentis ſucceſſor ab OTHONE *M.* inſtitutus adverſarium competitorem *Marchionatus Brandeburgici* ante ſe vidit, & bella moventem cognovit *Tangwardum* HENRICI Aucupis Filium Naturalem, unde Gero Dominum implorans facilè eum commovit ad ferendum auxilium præſertim quoniam ſuccumbente & deficiente Gerone ab Imperatore conſtituto Ipſa Imperatoria Majeſtas imminui videretur, ſequenti ergo anno à ſimultate in inimicitiam à jurgio ad prælia deventum eſt: *Tangwardo ſe* adjunxit *Eberhardus* Dux Franconiæ odio & invidentia OTHONIS, inq; belli ſocietatem pertraxit *Giſelbertum* Lotharingiæ Ducem ſimulatâ pollicitatione inductum in ſpem Regni. *Eberhardus* armatus ſuis & ſociis auxilio venturus *Tangwardo* obſeſſo *Mersburgi*, vel ut alii volunt, *Brandeburgi* à copiis OTHONIS initinere expugnata arce, quam ſcriptores nominant Baſilicam cepit Henricum Ottonis fratrem & captivum abduxit *Peucerus in Chronic. Carionis lib. 4.*

VII. GERO hic Filius fuit ERVVINI *Comitis Merſeburgenſis & Altenburgenſis primus Magdeburgenſium Burggravius & Marchio Luſatiæ* antea conſtitutus, fidelem operam OTTONI MAGNO contra BOLESLAUM Bohemorum Principem præſtiterat, quem diu ſolus ab imperii finibus arcuerat, donec ex ſua aliorumq; ſtirpe præſtantiores caderent, quo facto opem Imperatoris implorabat poſt varia ſuperata pericula

deiñ

dein appropinquantis. Solus itaq; hic GERO heros bellicoſiſſimus ab OTTONE MAGNO dignus habitus eſt, cui Marchionis Brandeburgici nomen & dignitas cum ditione cederent; Hanc autem nominis celebritatem vivo adhuc HENRICO Imperat. pepererant varii caſus, in quibus peculiarem felicitatem nactus erat; Quare in tanto intricatiſſimarum rerum ſtatu circa Initia Imperii OTTONIS ſolus hic illum ſe præſtiturum opinabantur, qualem ſæpius omnes cognoverant.

VIII. GERONI ſucceſſit BRUNICO Filius BRUNONIS, nepos FRIDERICI, trinepos WITEKINDI Burggravius Soraborum, qui illam partem terræ ſupra Albim usq; ad montes Sudetes verſus meridiem, ab ortu vero ad caput Suevi fluminis, ab occaſu ad confluentem Albis ac Salæ incoluerunt, ubi hodie eſt Luſatia Superior, Miſnia tota & Principum Saxoniæ Superioris ad Hercyniam ſylvam ditio, collata eſt iſta dignitas ipſi opera OTTONIS I. qui Bruniconis virtutem in eo bello, quod *Eberhardus* Franconiæ Palatinus & Princeps aliorum Principum imperii auxilio ſtipatus Imperatori fecerat imperio illum exuturus, quod, quoniam vi & viribus efficere non poſſet, inſidiis & dolis deniq; tentavit; ſed irrito conatu. Variis diſcriminibus ſuperatis BRUNICO è vivis exceſſit quatuor relictis Filiis MEINFRIDO, HERMANNO, SIGHARDO & HUGONE, à quibus Brandeburgi in monte *Harlungorum*, qui nunc ab Æde B. Mariæ virgini ſacra nomen à Deipara accepit, ſepultus eſt.

IX. Ex quatuor BRUNICONIS Filiis relictis duo illuſtriores reliquis hiſtoricorum monumentis celebrantur HUGO & SIGHARDUS; Ille Marchionatu Brandeburgico donatus & paulò poſt quoq; Vicarius Imperatoris OTTONIS & Marchiæ Thuſculanæ in *Hetruriâ* conſtitutus, totius Italiæ *Præſes & Gubernator* fuit, præclaramq; laudem fidelitatis undiq; meruit: Memorabile eſt exemplum fidelitatis in Imperatorem, cujus triſtiſſimum caſum tum cognoverat, qui ei Romæ adventanti & quartum in Italiam abeunti contigerat; dum milites ipſius miſerandam ſtragem à ſeditioſis ſubditis perpeſſi fuerant, &, ni Imperator fuga ſalutem in Capitolio quæſiviſſet, idem ſenſiſſet; Et ne expers periculorum majorum metûs eſſet Capitolium

lium in obſidione tenuerunt illum capturi, ut ſervientis jugo, quo ſe circumdatos opinabantur, expedirentur: Hugo his cognitis Romam properanter abit, & cum mentes populi exacerbatiſſimas gladio compeſci non poſſe intelligeret, lenitati ſtudet, arbitrii jura a S. P. Q. R. inter ſe & Imperatorem ſibi permitti & petit & poſtulat. His ad deliberandum propoſitis omni populo, OTTO Imperator obſidione ſe extricat & habitum mentitus urbe Romana Româ neſciente cedit relicto arbitro HUGONE, cui diras Romani precabantur, quæ vero modeſtiâ Hugonis ejusmodi ſermocinatione reprimebantur: *Satius eſſe Dominum ſuum etiam cum periculo vitæ liberare, quam in diſcrimine vitæ ex metu periculorum relinquere.* Mortuus variis rebus adverſis ſuperatis Piſtorii nullo relicto hærede & Florentiæ Hetruſcorum ſepultus eſt.

X. SIGHARDUM BRUNICONIS Filium, HUGONIS Fratrem Vicarium Marchionatus abſente HUGONE fuiſſe ex Hiſtoricis colligitur; Vixit hic tempore OTTONIS III. Sedem habuit more Prædeceſſorum Brandeburgi, Filium genuit DITERICUM & Filiam THETBERGAM poſtea DEDONI I. Marchioni Miſniæ in matrimonium collocatam; Filio poſt exceſſum ex hoc mundo vivus ab Imperatore Marchiam Brandeburgicam impetravit, qua adepta Vandalis Chriſtiani nominis hoſtibus occultis infenſior eſſe cœpit, & nemo odio vehementiori unquam exarſit, quippe exactionibus illos fatigavit & HENRICUM II. Imperatorem eo conſiliis & perſuaſionibus adegit, ut binos Vandalorum Principes in Luſatiâ Marchiones bello infeſtantes poſtea captos ſuſpendio mulctare præciperet; BERNHARDO Duci Saxoniæ & Lunæburgiæ conjugium filiæ cum *Meſtibojo* Rege Obotritarum Vandalorum ineundum diſſuaſit, licet jam ex parte aliqua contractum, & ex ſententia *Meſtiboji* ratum putabatur, qui hac opinione ductus equitatum magnum cum Bernhardo & Imperatore in Italiam miſerat: At BERNHARDUS ex Italiâ reverſus generum futurum repudiat ex inſtinctu hujus *Diterici*, qui hunc Regem *Canem Vandalicum*, ut verba ipſius erant, indignum hoc conjugio arbitrabatur; Quare ita Meſtibojus irritatur; ut latratum *Diterici* & Bernhardi auribus

terri-

terribilem nunciaverit, injuriam ulturus Saxoniam crudeliſſime vaſtat, Hamburgum & Stargardenſem Epiſcopatum evertit, ſacerdotes trucidat, quibusdam verticem in formam crucis diſcindit & ſpectandi gratia per oppida ducit. Ditericus ditione exuitur, Brandeburgum à Vandalis oppugnatur & expugnatur. Bernardus quidem ope Saxonum Vandalos tandem repellit, pacem cum eis pangit ut potuit; ſed Brandeburgum recuperare, & religionem Chriſtianam ipſis perſuadere denuò non potuit, quam ſatis frigide antea colebant. *Ditericus* Magdæburgum conceſſit, & cum, unde viveret, non haberet Epiſcopi liberalitate Canonicatum accepit ex quo ad dies vitæ victum & amictum indeptus eſt. *Spangenberg. Dresſerus in hiſt. Univerſali Germ. Cranzius lib. 3. Vandal. Calviſius in Chronol. Bucholzerus in Chronol. Georgius Fabricius in Saxonia lib. 2. Helmoldus cap. 24. Brotuſius in Chron.*

XI. Diterico ſucceſſit ex Sorore *Thetburga* nepos Ditericus II. *Dedonis* Comitis *Wettinenſis Filius Burggravius Soraborum*, qui plurimum apud Henricum II. *Imperatorem* valuiſſe & amantiſſimus Cunigundæ Conjugis Imperatoris fuiſſe dicitur, cujus operâ & interceſſione apud Imperatorem nactus eſt Comitatum Eilenburgenſem & Seuſelizenſem cum Dignitate Marchionatus Brandeburgici, quod nomen tum temporis mutatum eſt ex oppugnato & à Vandalis expugnato Brandeburgo & nomine Marchionatus Landsbergenſis indigitatum eſt; Variis deniq; rerum diſcriminibus & periculis ſuperatis in manus Sicarii incidit, qui eum in cubiculo confeciſſe dicitur.

XII. Diterico II. ſucceſſit Dedo *Marchio Luſatiæ & Landsbergi, Comitatus poſſedit Ilenburgium, Brenenſem, Camburgium* ſecundis nuptiis ſibi aſſociavit Adelam Brabantinam origine antea Thüringiæ Marchioni nuptam, quam ea opinione matrimonio ſibi junxerat, ut mariti ejus demortui ditione potiretur, ex quo Adela nullum ſuperſtitem habebat hæredem; Inſtigatus ergò à conjuge & benevolis *Thuringis* terram eorum in *Feudum* ab *Imperatore* petiit: ſed Imperator Saxonum libertatis hoſtis metuens viri fortis &

gratioſi potentiam, conſentire noluit. Mariti animum cupidum quovis viro animoſior ADELA incitabat & Thuringi Imperatori Iracundi, quia *Sigbertum* Antiſtitem Moguntinum defenderet exactionibus importunum atq; iniqvum, DEDONIS cauſam approbabant. Itaq; Imperator exercitum in *Thuringiam* ducit adjutore *Moguntino*, qui odium in g. ntem privatum occaſione belli publicâ ulciſci cupiebat. Thuringi per legatos HENRICUM Imperatorem adeunt: suam æquitatem & rogata exponunt, obedientiam in omnibus pollicentur, legibus priorum Imperatorum contraria ſeſe præſtare, nec cum diſcrimine vitæ velle edicunt: Satius eſſe mori reputabant, quàm ad conditiones iniquas cogi Imperator hîc dubiè, vel magis ſimulate reſpondet, nihilominus militibus Thuringiam occupare præcipit, parte aliqua terræ occupata timorem tantum injicit, ut DEDO ſubjectionem ſponderet, & *Imperatori* fidem promitteret; At ſpe excidit & tandem à filio Patri cognomine afflictus in exilium conceſſit, in quo mortuus dicitur.

XIII. DITERICUM II. ſecutus eſt THIMO filius, HENRICO IV. in Sagâ & Toga ob fidelitatem, & fortitudinem ſingularem commendabilis; quibus Marchionatum Miſniæ poſt mortem Dedonis à miniſtro in arce Beichlingenſi confecti ab Imperatore commeruit. Hic THIMO conditor eſt ſtirpis Marchionum Miſniæ, quæ paulatim aucta, illuſtrataq; opibus, autoritate potentia, libertate venarum Metallicarum & acceſſionibus *Thuringia*, *Saxonia* atq; *dignitatis Electoralis*, magnam conſecuta eſt celebritatem, virtute præcipuè, ſapientia, moderatione & juſtitiâ, quorum exſtant documenta pulchrè conſtituta judicia, Reſpubl. honeſtisſimis legibus ornatæ, Scholæ & Eccleſiæ florentes doctrinâ & diſciplinâ, Gens exculta literis & humanitate. *Bohemi* quidem ſub id tempus Miſenam in ſua poteſtate tenuerunt; Ideò THIMO, præmium illud ab HENRICO IV. quod iſtius caſtra ſecutus fuerat, conceſſum ſtatim à die donationis adipiſci nequibat; ſed demum id poſt obitum Filii & Nepotis Henrici I. & II. CONRADUS Filius THIMONIS poſt plures annos

impe-

imperante Lothario indeptus eſt. Thimo tandem cum fidelem operam ſuam denuò, Imperatori probare laboraret in oppugnatione arcis cujusdam cadit relictis hæredibus, quibus ex clementiâ Imperatoris ditio virtute patris acquiſita ceſſit.

XIV. Conradus patre fatis functo *Marchio Landsbergæ* creatus eſt, *Comes Wettbini & Eulemburgi*, qui pulſis è Miſniâ *Boëmis* operâ Imperatoris Lotharii Marchionatum Miſniæ recuperavit olim ab *Heinrico* quarto Patre *Thimoni* donatum adjectis pluribus, quæ fuerant juris & ditionis Comitum *Wiperti Groicenſis & Hermanni Bincebergenſis*: Bis Expeditioni adversus Saracenos interfuit, quâ exactâ ſacræ militiæ (ut dicebatur) adverſus Vandalos ad fidem Chriſti cogendos nomen dedit cum Adelbertô Epiſcopô Bremenſi; verum res cedit infeliciter, & Conradus Marchio Landsbergenſis ab Henetis Vandalis in prælio occiditur, poſtquam annis 29. ſumma felicitate Marchionatibus Miſnenſi & Landsbergenſi præfuiſſet.

SECTIO II.

Comitibus Stadenſibus cedit Marchionatus Brandeburgiæ. Recitatur occaſio, quomodo factum. Sigfridus *primus ex illis creatur Marchio, quem ſequuntur* Udo I. Udo II. Rudolphus I. & II. Hartvvicus Rudolphi II. *frater Archiepiſcopatui Bremenſi præficitur. Deſinit linea Stadenſis.*

I. Circa hoc tempus Marchionatus Stadenſis junctus fuit Marchionatui Brandeburgico: Annales tradunt: Idam Nobilem fœminam natam fratre Henrici III. Imperatoris ex Germana Sorore Brunonis tum ſummi Pontificis *Leonis IX.* ex Sveciâ in *Stadenſem* comitatum per hæc tempora perveniſſe & in Elſtorp habuiſſe, mortuo primo ejus Marito Lupoldo, duobus poſt invicem nupſiſſe comitibus *Thitmarſiæ*, *Dedoni & Ethelero* albo quorum uterq; in Thitmarſiâ Comes, in eadem gente cæſus occubuit: Ex quibus nati filii magnam nobilitatem poſteritati reliquerunt, quâ decente *Ida* hæreditas

 ad

ad UDONEM Marchionem pervenit, qui comitatum Staden-
ſem tenuit. *Micrælius noſter inſigne Pomeraniæ decus* b. m. refert SIGFRIDUM, SIGFRIDI filium HENRICI Calvi Aincpo- potem, qui tempore HENRICI Aucupis vixiſſe dicitur Comitatum Stadenſem tenuiſſe UDONI I. in Marchionatu Brandeburgico anteceſſiſſe, ita ut ab eo tempore Brandeburgum & comitatus Stadenſis in Unam coaluerint familiam, quæ duos Marchiones aleret, quorum alter teneret Brandeburgum cum appendiciis ſuis, alter comitatum regeret Stadenſem cum Thitmarſia: Hic opponebatur hoſtibus Piraticam ad ripam fluminis Albis exercentibus; Ille *Vandalis Obotritis & Henetis*: Verum hæc coalitio familiarum demum Inchoata eſt in SIGFRIDI nepotibus.

II. SIGFRIDUS accepit immediatè CONRADO mortuo Marchionatum Landsbergenſem, bella ab ipſo geſta non recenſentur, quoniam ipſius pater cum Danis Thitmarſiam infeſtantibus in gratiam redierat. Perturbatiſſimus tunc temporis Germaniæ ſtatus cœpit eſſe, dum Germani inſtinctu Pontificis Romani contra HENRICUM IV. RUDOLPHUM eligunt Imperatorem: Ideoq; plurimi Principum neutrum ſeqvuntur & nihil memorabile geritur quilibet magis expectat unius partis fortunam & victoriam.

III. Alter ex linea Stadenſi Marchio Brandeburgicus fuit UDO I. Nepos SIGFRIDI ex LOTHARIO filio, & RUDOLPHI ex filia, memorabile hoc effecit quod Vandalos Brandeburgo ejecerit & ditionem DIETERICO I. adminiſtrante amiſſam recuperaverit. Dani Intereà memores cladis, ab Avo ejus illatæ Vandalis auxiliares manus præbent & Udoni Brandeburgum extorquent, poſtquam commiſſo prælio viribus illorum imparem Udonem ſuperaſſent, & ſuperatum occidiſſent.

IV. UDO II. Filius UDONIS I. continuavit bellum cum Vandalis Patris mortem ulturus eo usq; belligerando progreſſus eſt, ut Vandalis Brandeburgum opera CONRADI III. poſteà *Imperatoris* & Archiepiſcopi Magbæburgenſis uſus, rurſus adimeret ut *Peucerus in Chronico Carionis* habet: Alter

fuit

ſuit ex Marchionibus Brandeburgicis, cui Burggraviatus Magdeburgenſis ceſſit, cum Primum Burggraviorum ſecundum Marchionum Brandeburgicorum ex hiſtoriis & annalibus extitiſſe cognitum habemus: Burggraviatus Dignitas derivata eſt in ipſum poſt obitum ſoceri ſui DITERICI *Comitis Plozkenſis*, ex cujus filia genuit DITERICUM filium Patris in Burggraviatu Magdeburgenſi ſucceſſorem.

V. RUDOLPHUS frater UDONIS II. Marchio Brandeburgicus heros fortiſſimus & bellicoſiſſimus ſub auſpiciis LOTHARII Saxonis adverſum HENRICUM V. belligeravit, interfuit illi memorabili prælio anno 1115. à Chriſto incarnato 11. Febr. commiſſo cum exercitu in Welphesholtz / quo Saxones victores attriverunt copias HENRICI Imperatoris & ex utrâq; acie 45. millia hominum deſiderata ſunt. *Helmoldus* de hoc ait: *Copias Cæſaris majores fuiſſe Saxonum copiis, atq; tres Saxones quinq; Cæſarianis oppoſitos fuiſſe in pugna.* Heros hic deniq; à rebellibus ſuis ſubditis in Dietmarſia, vel ut aliis placet in Comitatu Stadenſi occiſus periit.

VI. RUDOLPHUS Filius Succeſſor in Patria ditione & dignitate Diethmarſis bellum fecit, ut Patris mortem ulciſceretur & de reis ſupplicium ſumeret; Verum quoniam communis cauſa agebatur, communibus armis Dithmarſi ſe huic oppoſuerunt in ſubſidium invitatis Friſiis & Bremenſibus; aſt infelici & planè irrito ex divini numinis auſpicio, conatu. Nam delapſis in ſua exercitibus, diviſisq; copiis, RUDOLPHUS Comes Thiermarſiæ & FRIDERICUS Palatinus ex eodem agmine Bremam ducunt: Nihil tale opinanti Civitati ſuperveniunt; at Thietmarſi infrenis populus tum jugum dominationis excuſſerunt, invidentes tanti Herois virtuti, Rodolphum in Thietmarſia occiderunt. Teſtimonium *Crantzij lib. 6. cap. 18. in Metropoli* hoc eſt: *Per hæc tempora comitatum Thietmarſiæ Marchionatui ſubditum* RODOLPHUS RODOLPHI *Filius Marchio Marchionis regebat & per inſolentiam habitatorum ut Pater cæſus interiit.* Idem *Crantz. lib. 6. Saxon. cap. 11.* pluribus videri poteſt.

VII. Ro-

VII. RODOLPHUS fratrem indeptus erat HARTVVICUM, qui poſt fata ejus egit apud ALBERONEM Eccleſiæ Bremenſis Archiepiſcopum, ut conceſſo patrimonio ſuo Eccleſiæ (erat enim legitimus hæres & ſucceſſor in Thietmarſia) perficeret, ut in perpetuum is dominatus apud Eccleſiam remaneret: ipſi viciſſim, quoad viveret *Comitatus Stadenſis*, quem jam libere tenebat Eccleſia, permitteretur. Placuit utrinq; commutatio & roborata eſt authoritate *Cæſaris*, qui Palatinum HARTVVICO dedit defenſorem. Sub id tempus HENRICUS Leo puer HENRICI Superbi Bavariæ Ducis Filius controverſiam movit de Comitatu Stadenſi & Dithmarſia, & per conſiliarios ſuos querimoniam excitavit Archiepiſcopo Alberoni coram Imperatore eo, quod Archiepiſcopus pollicitus diceretur Henrici matri, ejusq; hæredibus defuncto RODOLPHO comite Stadenſi comitatum Stadenſem. Ad hanc controverſiam ſopiendam ab utraq; parte ſunt delecti, & Cæſar ad eam tollendam indixit partibus conventum in Rameslo. Præfecit Imperator ſuo loco tractatibus habendis THIETMARUM Epiſcopum Verdenſem, ALBERTUM dein *Marchionem*, HERMANNUM de Wingenborg/ & HENRICUM de Dasle Comites. Archiepiſcopus cum ſuis factum defendit, dux cum Conſiliariis impugnavit. Et ubi nil inter diffidentes componitur, Satellites Ducis HENRICI ad arma concurrunt Archiepiſcopum captivum abducunt in arcem Luneburgi, deniq; diuturno temporis tractu in cuſtodia detentum dimittunt. HARTVVICUS Præpoſitus in manus *Hermanni de Luchow* Nobilis Viri incidit, qui eum ALBERTO poſtea Marchioni tradidit, ALBERTUS quoniam HARTVVICO propinqua cognatione junctus erat acceptum cum honore in ſua & ad ſuos remiſit. *Crantzius lib. 6. Metrop. & lib. 6. Saxon.* Mortuo ADALBERONE Archiepiſcopo HARTVVICUS Archiepiſcopus à Bremenſibus eligitur & Stadenſem comitatum Capitulo reddit, litigium interea manet alta mente repoſtum usq; ad mortem ejusdem Henricus collecto exercitu Diethmarſiam & comitatum Stadenſem invadit, Thietmarſos ſubjugat, Stadam urbem vi, adjacentem terram deditione capit. Ulterius

pro-

progreſſus Vandalis Slavis bellum facit, qui Chriſtianam fidem nondum agnoſcebant, & victor eo usq; adegit ut juramentum fidelitatis præſtarent & Epiſcopos eodem jure obſtrictos reciperent. HENRICUS Leo quidem nec ſolus nec primus bellum intulerat Vandalis, ſiquidem in expeditione Vandalica priori fuerunt Antiſtes Magdeburgius Præſules *Albero* Hamburgius, *Wigmannus* Numburgenſis, *Rudolphus* Halberſtadius, Monaſterienſis, Mersburgius, Brandeburgius, Havelburgius, Olomucenſis, abbas Corbeienſis. Duces & Principes cum eo *Conradus* Zaringius, *Conradus Marchio Miſnenſis*, *Albertus Marchio poſtea Brandeburgenſis*, *Fridericus Sommerſeburgius* Saxoniæ Palatinus, *Hermannus* frater ejus; Verum cum *Niclots* Slavici Ducis virtus & celeritas efficerent, ut Saxones rem infectam relinquerent: prius enim bellum ab eo finitum, quam à Saxonibus illatum eſt, altera vice Henricus Leo Vandalos invadit ſolus & ſuperat. Cum verò proſpera omnia HENRICO Leoni contingerent, ſubacta Wandalia & fœdere amicitiæ cum WALDEMARO Dano inito cœpit illum ſuperbia pertentare, inſolentia tantam gloriam & felicitatem infuſcavit, deniqs ſeqvuta eſt invidia gloriæ comes. Immenſis divitiis locuples, clarus victoriis, in gloria propter geminum principatum ſublimis, omnibus Saxoniæ Principibus intolerabilis eſt viſus. Sed manus principum formido Cæſaris continuit, quem Romæ ex ſeditioſi populi manibus liberarat occiſis ex rebellibus 1116. Alia vice Imperator HENRICUM Leonem ad rebelles coercendos in Italia invitavit, qui more auxilium Imperatori ferentis acceſſit, verum cum non omnia geri ex ſua ſententia intelligeret in obſidione Alexandriæ Imperatorem maximis undiq; anguſtiis circumventum deſerit, quo irritatus Imperator Germaniam repetit, Henricum ut coràm ſe in judicio compareat, citat; aſt Henricus male ſibi conſcius conſpectum Imperatoris fugit, judicium metuit. Quare Majeſtatis reus proſcribitur ejusq; terra diſtribuitur inter alios Germaniæ Principes, Imperator FRIDERICUS Palatinatum OTHONI Witelsbachio conceſſit, Saxoniæ partem cum ducis titulo BERNARDO AL-

BERTI

BERTI Urſi Filio, illi propter virtutem propriam huic ob virtutem Patris in bellis Imperatoris præſtitam.

VIII. Eodem fere tempore, cum in Marchionatu Brandeburgico de certo ſucceſſore non conſtaret CONRADUS *Comes Plotzkenſis* Neomarchiam cum ſede Landsbergâ ſibi vendicat, Comitatus Stadenſis relinquitur HENRICO Leoni, Marchia Brandeburgenſis ceſſit ſupra laudato ALBERTO, qui novam Marchionum ſtirpem conſtituit: Additur huic gemina pars terræ, altera quam CONRADUS Comes Plozkenſis tenebat, altera PRIMISLAI Vandalorum Regis, illam CONRADO ſine hærede fatis functo indultu Imperatorio accepit; Hanc ut hæres ad ſe pertraxit. Nam PRIMISLAUS Vandalus ad Religionem Chriſtianam converſus Albertum adoptaſſe & ditione, quam olim permiſſu Imperatoris ſuam fecerat, donaſſe dicitur. *Peucerus lib. 4. Chron. Car.* Seniò confectus PRIMISLAUS cœpit de damnis ſæpius Chriſtianis illatis cogitare, & ut aliquid remunerationis loco anteaafflictis cederet ALBERTUM Urſum terra iſta donavit, qua maximè Vandali & Heneti Chriſtianis nocere poterant vid. pluribus *Lambertus Schafnaburgenſis de rebus Germanicis à cum appendice. De Marchionum Brandeburgicorum Antiquiorum rebus geſtis vid. Luitprandus de rebus geſtis ſuo tempore. Helmoldus Canonicus Buzovienſis in Hiſtoria Henetorum in Germania ad littus Balthicimaris converſorum. Witekindi Hiſtoria, Albertus Crantzius in Saxon. Vandalia, Dania & Metropoli. Georgius Fabricius in Saxonia, Johannes Aventinus in Annalibus Bojorum, Andreas Angelius in Chronico Marchico, Calviſius, Bucholcerus in Chronologia, Chytreus in Saxonia & plures alij.*

Tantum.

S. D. G.

VA1 1520958